

Rola wspomagania na etapie **diagnozowania**,
planowania, monitorowania i ewaluacji **potrzeb**
szkoły/placówki.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Wspomaganie rozwoju szkół ukierunkowane na **potrzeby uczniów,
czyli planowanie procesów edukacyjnych w kontekście konstruowania
strategii **uczenia i uczenia się.**”**

POTRZEBY, OCZEKIWANIA, WYMAGANIA

POTRZEBY

5. POTRZEBY SAMOREALIZACJI **posiadania celów, spełniania swojego potencjału**, estetyczne, **poznawcze**
4. POTRZEBY SZACUNKU I UZNANIA zaufanie do siebie, **poczucie własnej wartości**, kompetencja, poważanie
3. POTRZEBY MIŁOŚCI I PRZYNALEŻNOŚCI **więzi, afiliacja**, miłość, bycie kochanym
2. POTRZEBY BEZPIECZEŃSTWA wygoda, spokój, **wolność od strachu** i zależność, **opieka i oparcie**, protekcja,
1. POTRZEBY FIZJOLOGICZNE jedzenie, woda, tlen, potrzeby seksualne, brak napięcia, sen

MASLOW

Potrzeba jako działająca w mózgu siła fizykochemiczna, która **organizuje** percepcję specyficzną tendencją aktywności jednostki,

- typowy zespół reakcji motorycznych, werbalnych, autonomicznych i wyobraźniowych;
- specyficzny kierunek uwagi i zainteresowań;
- specyficzne emocje;
- specyficzne reakcje.

MURRAY

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Oczekiwania to przypuszczenia, nadzieje, pragnienia

Hipoteza oczekiwań adaptacyjnych – przewidywania na podstawie przeszłych **wartości i błędów** wskaźników.

Teoria racjonalnych oczekiwań – decyzje podejmowanie są w oparciu o wszystkie dostępne **informacje o aktualnych uwarunkowaniach** oraz o **potencjalnych skutkach** tych decyzji, umiejętność **wyciągania wniosków ze zdarzeń w przeszłości**, co pozwala im przewidywać możliwe scenariusze wydarzeń w przyszłości.

Katalog umiejętności społecznych XXI wieku

- **kreatywność** i innowacyjność,
- krytyczne myślenie i **rozwiązywanie problemów**,
- komunikowanie,
- **współpraca** w ramach grupy/społeczności,
- alfabetizm medialny (umiejętność korzystania z **cyfrowych mediów**),
- **inicjatywa** i samodecydowanie o swoim życiu,
- umiejętność funkcjonowania w **zróżnicowanym i wielokulturowym** środowisku,
- **produktywność**,
- umiejętności leaderskie i **odpowiedzialność**.

Wymagania to zespoły warunków, którym ktoś lub coś musi odpowiadać

Wymagania znajdują swoje odzwierciedlenie w konstruowanych dla różnych poziomów systemu **celach szczegółowych**, cele te należy regularnie **przeglądać, monitorować ich realizację i dostosowywać** do zmieniających się **oczekiwań** PODMIOTÓW/UCZESTNIKÓW/DYSPONENTÓW/...

WYMAGANIA PAŃSTWA WOBEC SZKÓŁ I PLACÓWEK W ZAKRESIE UCZENIA

Obszary badawcze (przykładowe):

- Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na **wychowaniu, uczeniu i uczeniu się** oraz zapewnieniu odpowiednich do realizacji tych zadań warunków
- W szkole lub placówce stosowane są **nowatorskie rozwiązania** służące rozwojowi uczniów
- Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce **służy rozwojowi** uczniów, a nauczyciele stosują różne **metody pracy dostosowane do potrzeb** ucznia, grupy i oddziału
- Uczniowie są **zaangażowani w zajęcia** prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą
- Nauczyciele i uczniowie tworzą **atmosferę sprzyjającą uczeniu się**
- Uczniowie znają stawiane przed nimi **cele uczenia się** i formułowane wobec nich oczekiwania
- Nauczyciele motywują uczniów do **aktywnego uczenia się** i wspierają ich w trudnych sytuacjach
- W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące **postawę uczenia się** przez całe życie

KONCEPCJA UCZENIA SIĘ ZAWARTA W WYMAGANIACH PAŃSTWA

Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się poprzez **tworzenie sytuacji**, w czasie których uczniowie:

- mogą podejmować **indywidualne decyzje** dotyczące ich uczenia;
- **mają wpływ** na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się;
- mogą wyrażać swoje **opinie**;
- poszukują **różnych rozwiązań**;
- uczą się **samodzielnie**;
- uczą się **od siebie nawzajem**;
- zadają **pytania**.

Nauczyciele:

- **wyjaśniają, jak** się uczyć;
- **uświadamiają** uczniom, czego się **nauczyli**;
- dają **wskazówki**;
- przekazują **informację zwrotną**, która pomaga w uczeniu;
- przekazują **informacje o przyczynach sukcesów i trudności w uczeniu się**.

WYBRANE PYTANIA BADAWCZE dot. UCZENIA

- Na ile **procesy edukacyjne są dostosowane do potrzeb** uczniów i uczennic?
- Na ile działania adekwatne do potrzeb uczniów są **powszechnie stosowane** przez nauczycieli?
- Jak często nauczyciele umożliwiają uczniom **kształtowanie kluczowych kompetencji**?
- Jak wielu uczniów **aktywnie uczestniczy** w zajęciach lekcyjnych realizowanych w szkole/placówce?
- W jaki sposób nauczyciele i uczniowie **tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu** się podczas zajęć?
- **Jakie działania** prowadzi szkoła, by kształtować u uczniów **postawę uczenia się** przez całe życie?
- Które z prowadzonych **analiz** są podstawą do wyciągania wniosków wykorzystywanych w **praktyce, np. uczenia** ?

BUDOWANIE WIEDZY

PODSTAWA PROGRAMOWA

NOWA FILOZOFIA UCZENIA

UMIEJĘTNOŚCI A WIADOMOŚCI/INFORMACJE

Celem kształcenia ogólnego na KAŻDYM etapie edukacyjnym jest:

- 1) **przyswojenie** przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
- 2) zdobycie przez uczniów **umiejętności** wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań praktycznych i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie u uczniów **postaw warunkujących** sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

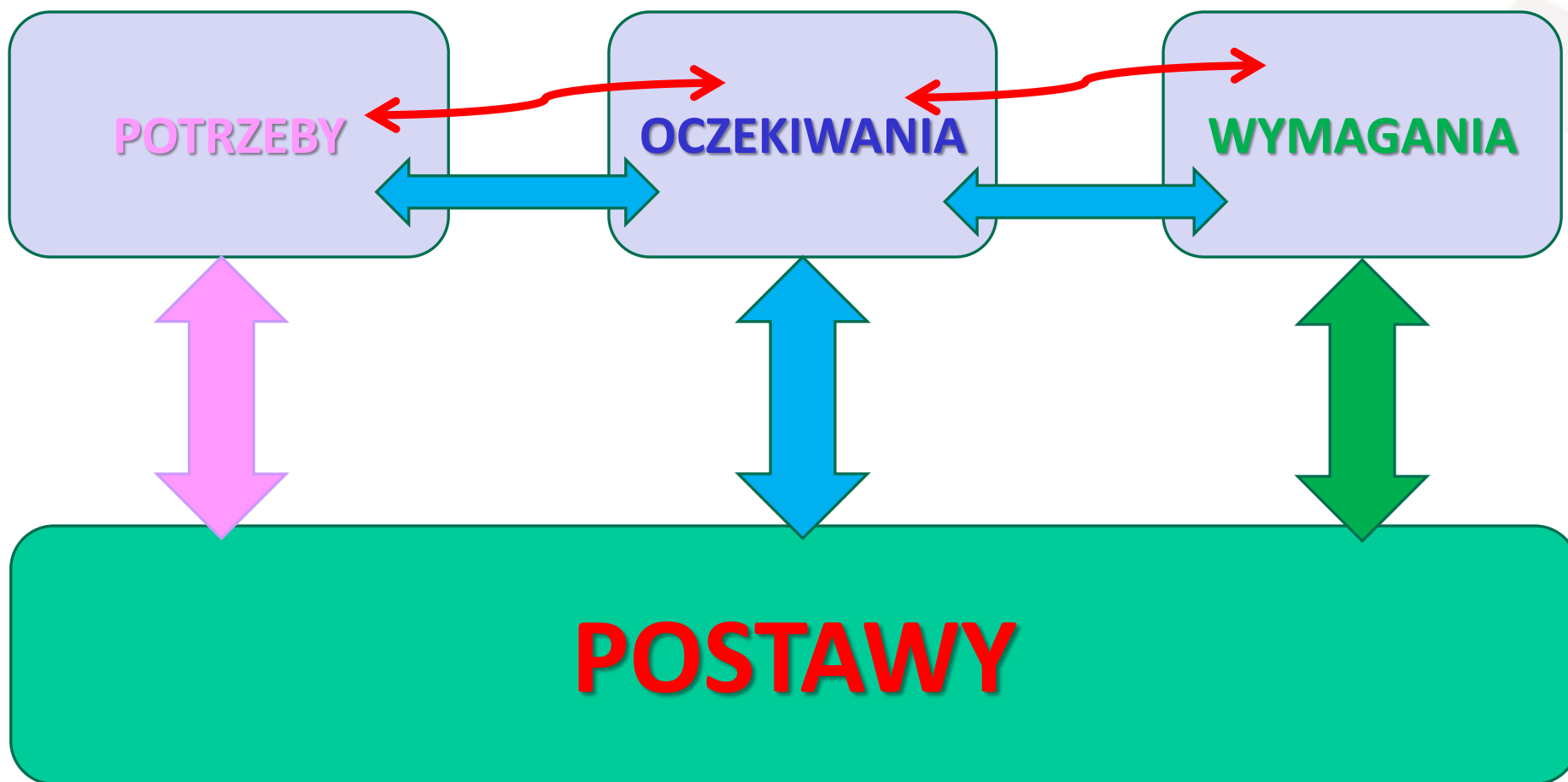

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Postawy

SKŁADAJĄ SIĘ Z TRZECH KOMPONENTÓW.

EMOCJE

K. emocjonalny, który definiowany jest jako relatywnie trwałe uczucia, upodobania negatywne bądź pozytywne w stosunku do przedmiotu postawy. Uprzedzenia oparte na doświadczeniach jednostki lub doświadczeniach innych, do których jednostka się odwołuje.

Komponent ten jest uznawany za dominujący,

gdyż nadaje kierunek postawie (określa czy ma ona charakter negatywny czy pozytywny).

POGLĄDY

K. poznawczy - oznaczający poglądy własne lub przyjęte od innych o danym przedmiocie. Wiedza ta jest przesiąknięta sądami wartościującymi, **może ona być także nieprawdziwa lub stereotypowa.**

ZACHOWANIA

K. behawioralny rozumiany jako określone zachowanie podmiotu względem danego przedmiotu postawy, wynikające z poglądów jednostki i jej nastawienia uczuciowego. Komponent behawioralny to nic innego jak **konkretne działania jednostek** podejmowane w kierunku lub w związku z obiektem, na który ukierunkowana jest postawa.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PAŃSTWO

RODZICE

SPOŁECZNOŚĆ
LOKALNA

POSTAWY WOBEC EDUKACJI,
UCZENIA, UCZENIA SIĘ

UCZNIOWIE

OPINIA PUBLICZNA

??????

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**KILKA SŁÓW O PRAKTYCE I CODZIENNOŚCI SZKOLNEJ
NA PODSTAWIE BADAŃ MONOGRAFICZNYCH**

**PEDAGOGICZNO-SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA OSIĄGNIĘĆ
EGZAMINACYJNYCH UCZNIÓW
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI MATEMATYCZNYCH**

Poznań 2008

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

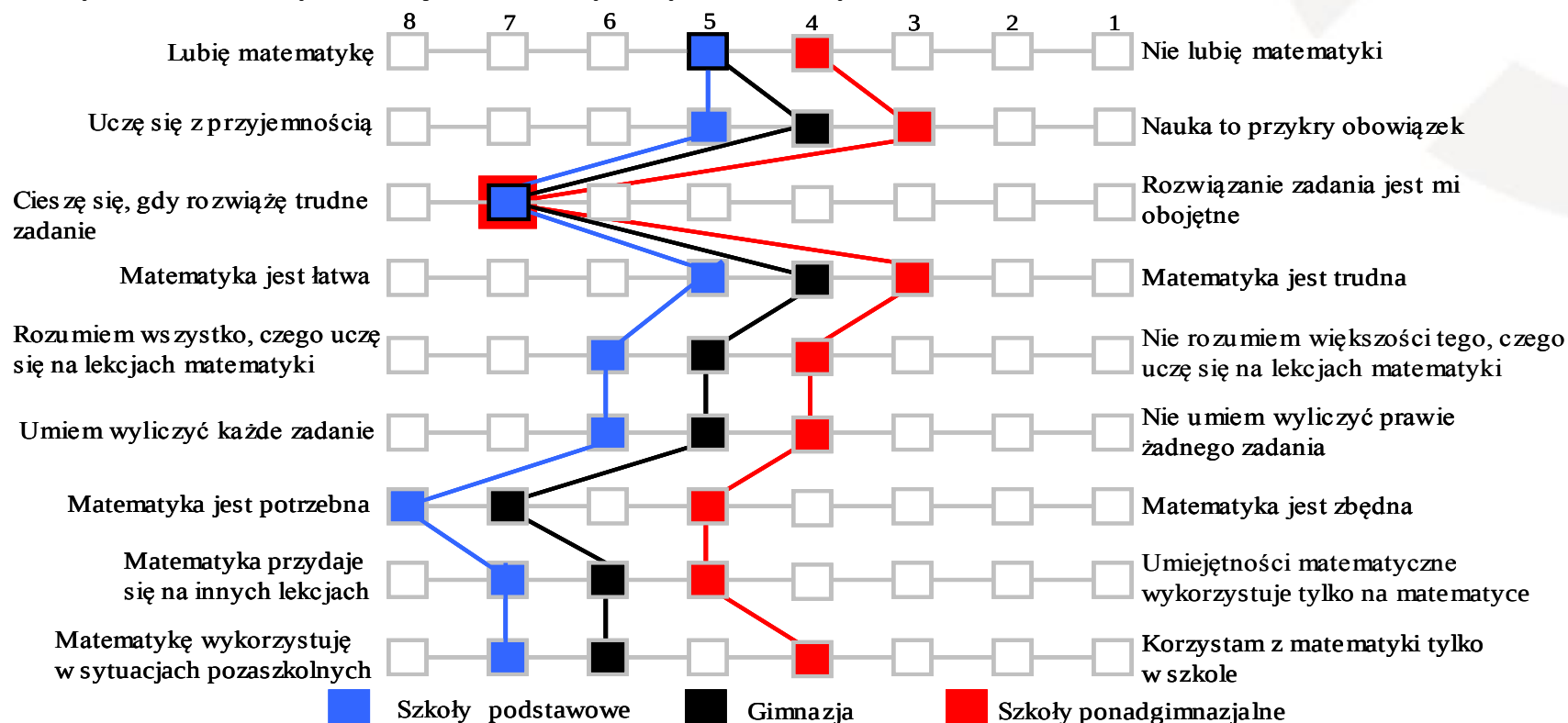

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

POSTAWY WOBEC MATEMATYKI

Wykres nr 1. Dyferencjał semantyczny. Mediany wskazań uczniów

Emocjonalny potencjał młodzieży jest przychylny matematyce.

Pozytywne nastawienie do matematyki słabnie na kolejnych poziomach kształcenia.

Im wyższy etap kształcenia tym:

- wzrasta niechęć do przedmiotu,
- nauka matematyki sprawia uczącym się więcej trudności,
- młodzież nie widzi związków matematyki z innymi dziedzinami wiedzy

POSTAWY WOBEC UCZENIA

Wpływ nauczyciela na poziom osiągnięć uczniów

Osiągnięcia polskich uczniów większość nauczycieli ocenia jako dostateczne

PRZYCZYNY NISKICH WYNIKÓW EDUKACYJNYCH I EGZAMINACYJNYCH

ZEWNĘTRZNE

- niedostosowanie liczby godzin lekcyjnych do podstawy programowej
- niska motywacja uczniów
- zbyt trudny egzamin

WEWNĘTRZNE

Jedynie 4% badanych nauczycieli upatrywało przyczyn niskich wyników w przygotowaniu pedagogów i jakości procesów edukacyjnych.

Istnieje tendencja do minimalizowania swojego wpływu na osiągnięcia uczniów.

Opinie i wiedza

ORIENTACJE KSZTAŁCENIA

Uczenia i uczenia się

1. Identyfikowanie odpowiedników problemu w rzeczywistości.

2. Odkrywanie przez uczniów poszczególnych elementów problemu.

3. Preferencja samodzielności uczniów w poszukiwaniu rozwiązań.

4. Bieżące i ciągłe panowanie nad etapami rozumowania uczniów.

5. Treść zadań nawiązuje do rzeczywistości otaczającej ucznia.

6. Stosowanie różnorodnych form zadań i ćwiczeń matematycznych z różnych źródeł, w tym proponowanych przez uczniów

7. Samodoskonalenie koncentruje się na metodyce nauczania matematyki.

Nauczania

1. Identyfikowanie zagadnienia matematycznego.

2. Nauczyciel pokazuje, wyjaśnia, definiuje części składowe problemu.

3. Preferowanie znajomości praw, twierdzeń, wzorów matematycznych.

4. Rozwiązywanie konkretnego zadania matematycznego.

5. Treść zadań sformułowana jest w postaci abstrakcyjnej.

6. Indywidualne rozwiązywanie zadań szkolnych - podręcznikowych.

7. Samodoskonalenie koncentruje się na zagadnieniach stricte matematycznych.

ORIENTACJA KSZTAŁCENIA

NAUCZANIE

STRATEGIA KSZTAŁCENIA, czyli działania nauczycieli

1. Konstruowanie celów

Zapis tematów lekcji w formie zagadnień stricte matematycznych.

Budowanie sytuacji dydaktycznej w oparciu o zagadnienie matematyczne, cele lekcji najczęściej w formie operacyjnej, np. uczeń poznaje, potrafi rozpoznać, wyodrębnić, zastosować

Brak sytuacji problemowych/praktycznych kształcących umiejętności

2. Sposób budowania kategorii wiedzy

Zbiorowe (wykładowe) metody i formy pracy.

Wyjaśnianie, definiowanie, wnioskowanie przez nauczyciela – stosowanie analogii jako głównej metody rozumowania.

STRATEGIA KSZTAŁCENIA

3. Aktywność i samodzielność pracy uczniów

Preferowanie znajomości praw, definicji i twierdzeń.

Jednoznaczne ukierunkowywanie rozumowania uczniów poprzez wskazywanie konkretnych wzorów, twierdzeń i schematów.

Ograniczony sposób motywowania, nieprzemyślana praca zespołowa

4. Panowanie nad rozumowaniem i pracą uczniów

Brak efektywnej kontroli i celowości zadania domowego.

Brak bieżącej kontroli/informacji zwrotnej dot. rozwiązań uczniów.

Indywidualne rozwiązywanie zadań przy tablicy

Rzadką praktyką było komentowanie oraz zadawanie pytań przez uczniów.

STRATEGIA KSZTAŁCENIA

5. Typy zadań/ćwiczeń

Preferowanie zadań algorytmicznych i zadań z tekstem o treści abstrakcyjnej, o strukturze zamkniętej, prostych.

Zadania dotyczyły na ogół jednego modelu matematycznego.

Nie kontrastowały zagadnień matematycznych.

Były typowe, czyli takie do których można zastosować poznaną na lekcji procedurę.

Diagnoza stanu/poziomu uczenia i uczenia się w szkole powinna odpowiadać na pytania*:

Czy nauczyciel:

- przedstawia **cele** zajęć i upewnia się czy uczniowie je zrozumieli?
- ustala wspólnie z uczniami **przebieg i organizację lekcji/zajęć** ?
- tworzy **warunki pracy** adekwatne do celów lekcji ?
- przyjmuje **opinie, inicjatywy** uczniów podczas lekcji ?
- wykorzystuje popełnione **błędy do uczenia się** ?
- współtworzy **atmosferę uczenia się** i jak to robi?
- angażuje **wszystkich** uczniów w uczenie się?
- **indywidualizuje proces edukacyjny** i jakiej grupy uczniów to dotyczy ?
- stwarza sytuacje, w których uczniowie mogą podejmować **indywidualne decyzje dotyczące ich uczenia się**?

*Arkusz obserwacji zajęć – Ewaluacja zewnętrzna

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- tworzy dla **wszystkich** uczniów sytuacje, w których mogą wyrażać swoje opinie?
- tworzy sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez uczniów **różnych rozwiązań?**
- **podsumowuje** zajęcia, czy wspólnie z uczniami zastanawia się czego się nauczyli?
- tworzy takie sytuacje, aby uczniowie mieli możliwość odwoływania się do **innych doświadczeń?**
- **monitoruje** nabywanie wiedzy i umiejętności przez każdego ucznia podczas lekcji?
- udziela **informacji zwrotnej** dot. efektów pracy uczniów?
- stwarza możliwość **pracy samodzielnej i zespołowej?**
- odwołuje się do tzw. „**umiejętności kluczowych**”?
- realizuje **podstawę programową** przy wykorzystaniu zalecanych **warunków i sposobów jej realizacji?**

PLANOWANIE ZMIANY UCZENIA I UCZENIA SIĘ

Nie mówimy o zmianie, ale zmieniamy:

Organizację dnia szkolnego

Formy pracy

Metody pracy

Dokumentowanie postępów i rozwoju uczniów

Sposób monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów

Sposób monitorowania i analizowania jakości procesów edukacyjnych

Ofertę edukacyjną

????????????????

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękuję za uwagę

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

